

DIDAKTICKÝ TEST

Jméno a příjmení

Počet úloh: 28

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

1 Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu je **60 minut**. (Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami může být časový limit navýšen.)
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neodčítají záporné body**.
- **Odpovědi píšete do záznamového archu.**
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- **Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.**

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- U všech úloh/podúloh je **právě jedna odpověď správná**.
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

A B C D
4

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, zabarvíte pečlivě původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

A B C D
4

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **píšete čitelně** do vyznačených bílých polí.

16

- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena**.
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Za chybu se považuje i nesprávná či chybějící dílčí odpověď, počet chyb se promítá do celkového hodnocení úlohy.

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYNY!

1 Ve kterém z následujících souvětí je pravopisná chyba?

- A) Případalo mi, že se všichni spikli proti mně.
- B) Část obilí sklídl už začátkem léta a uložil do sýpky.
- C) Pravidelně jsem spílal osudu, že byl ke mně příliš krutý.
- D) Napětí v rodině se sklídnilo a opět vysvitla naděje na usmíření.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 2–4

TEXT 1

(1)

Hoj, ty Štědrý večere,
ty tajemný svátku,
cože komu dobrého
neseš na památku?

Ovocnému stromoví
od večere kosti
a zlatoušky na stěnu
tomu, kdo se postí.

Hoj, já mladá dívčina,
srdce nezadané:
mně na myslí jiného,
jiného cos tane.

Pod lesem, ach, pod lesem,
na tom panském stavě,
stojí vrby stařeny,
sníh na šedé hlavě.

(2)

Jedna vrba hrbatá
tajně dolů kývá,
kde se modré jezero
pod ledem ukrývá.

Tu prý dívce v půlnoci,
při luně pochodni,
souzený se zjeví hoch
ve hladině vodní.

Hoj, mne půlnoc neleká,
ani liché vědy:
půjdu, vezmu sekeru,
prosekám ty ledy.

I nahlédnu v jezero,
hluboko – hluboko,
milému se podívám
pevně okem v oko.

(K. J. Erben, Štědrý den, zkráceno)

TEXT 2

Apostrofa – oslovení věcí, abstraktních (nehmatatelných) skutečností či nepřítomných osob, např. *skálo, proč je lásky málo*.

Epanastrofa – opakování stejného slova nebo slovního spojení na konci jednoho a na začátku bezprostředně následujícího verše.

(CZVV)

1 bod

2 Která z následujících možností nejlépe vystihuje dívku promlouvající v TEXTU 1?

- A) Dívka je netečná.
- B) Dívka je nečestná.
- C) Dívka je nedůtklivá.
- D) Dívka je nebojácná.

max. 2 body

3 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

	A	N
3.1 Text je ukázkou lyriky.	☐	☐
3.2 V každé sloce druhé části se spolu rýmují alespoň dva verše.	☐	☐
3.3 Všechny liché verše v druhé části textu končí tříslabičným slovem.	☐	☐
3.4 Celkem devět veršů v první části textu začíná jednoslabičným slovem.	☐	☐

max. 2 body

4

4.1 Vypište z TEXTU 1 jeden verš, v němž se vyskytuje apostrofa.

4.2 Vypište z TEXTU 1 dva verše, v nichž se vyskytuje epanastrofa.

Úlohu řešte na základě definic uvedených v TEXTU 2.

max. 4 body

5 Přiřadte k jednotlivým slovům (5.1–5.4) odpovídající tvrzení (A–F):

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

5.1 odklonit	_____
5.2 zvládnutý	_____
5.3 obchodovat	_____
5.4 znepřátelený	_____

- A) Slovo má dvě předpony, které dohromady tvoří dvě slabiky.
- B) Slovo má dvě předpony, které dohromady tvoří jednu slabiku.
- C) Slovo má jednu předponu, která je slabičná, a kořen složený ze tří hlásek.
- D) Slovo má jednu předponu, která je slabičná, a kořen složený ze čtyř hlásek.
- E) Slovo má jednu předponu, která je neslabičná, a kořen složený ze tří hlásek.
- F) Slovo má jednu předponu, která je neslabičná, a kořen složený ze čtyř hlásek.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 6–12

TEXT 1

(1) Příroda umí vykouzlit neskutečné divy. Jeden z nich můžeme nalézt třeba v jihoamerickém státě Chile. Ledovec Grey je součástí Torres del Paine, chilského národního parku, a ústí do jezera Lago Grey. Ledovec **je skoro třicet kilometrů dlouhý, na šířku má až pět kilometrů**. Z jeho čela odpadávají obrovské, modře zbarvené kusy ledu. Kromě impozantního vzhledu Grey přináší svědectví o druhohorách, době dinosaurů. Část ledovce obsahovala cenné zkameněliny, například ichtyosaury neboli rybí ještěry, amonity, tedy vyhynulé hlavonožce, nebo zkamenělé stromy. Vše minimálně šedesát šest milionů let staré. Grey se tak stal jedním z významných nalezišť druhohorních fosilií.

(2) Lodí se plavíme po šedé vodní hladině, ale známky života hledáme marně. Voda vymílá zpod ledovce tolik minerálů, že v jezeře žádní živočichové nežijí. O to víc vyniknou na šedém podkladu modré kry plovoucí po jezeře. Ledoví obři předvádějí zvláštní balet. Předplatné na tohle představení si pořídily jen štíty hor kolem Lago Grey.

(3) Budoucnost Greye je ale nejistá, v posledních letech se totiž ledovec stále zmenšuje. Luis García z chilské univerzity považuje za jednu z příčin nezvykle rychlého úbytku ledovce globální oteplování způsobené lidmi. Svou roli v procesu zmenšování Greye **hraje skutečnost, že méně sněží**. Pokud je totiž sněhu dostatek, ledovec roste, a naopak. „Když se ledovec zmenší natolik, že **nebude končit v jezeře, ale na skále**, možná se jeho ústup zpomalí,“ doufá Luis García.

(4) Vypravit se do parku Torres del Paine určitě stojí za to. Věřte, že stejně jako mně **se vám podlomí nohy, když uvidíte tu koupající se masu ledu**.

(Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

TEXT 2

Větné členy v přístavkovém vztahu pojmenovávají jednu skutečnost různými způsoby, například *naše škola má ve znaku sovu, symbol moudrosti*.

(CZVV)

max. 2 body

6 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými v TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

	A	N
6.1 Pokud je nedostatek sněhových srážek, ledovec se zmenšuje.	☐	☐
6.2 Druhohorní fosilie nalezené v části ledovce Greye jsou staré aspoň šedesát šest milionů let.	☐	☐
6.3 Podle Luise Garcíi je zmenšování ledovce Greye mimo jiné důsledkem globálního oteplování.	☐	☐
6.4 Na to, aby v Lago Grey mohli žít alespoň nějaké živočichové, voda v jezeře obsahuje příliš málo minerálů.	☐	☐

1 bod

7 Které z následujících tvrzení o TEXTU 1 je pravdivé?

- A) Autor textu informuje turisty o historii chilského národního parku.
- B) Autor textu nabízí čtenářům zájezd do chilského národního parku.
- C) Autor textu doporučuje čtenářům návštěvu chilského národního parku.
- D) Autor textu varuje turisty před možnými nástrahami chilského národního parku.

1 bod

8 **Ve které z následujících možností je mezi prvním a druhým slovem stejný významový vztah jako mezi dvojicí *ledovec – kra*?**

- A) postel – polštář
- B) sklenička – sklo
- C) postel – palanda
- D) sklenička – střep

1 bod

9 **Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se nevyskytují větné členy v přístavkovém vztahu?**

Při řešení úlohy vycházejte z definice uvedené v TEXTU 2.

- A) amonity, tedy vyhynulé hlavonožce
- B) obrovské, modře zbarvené kusy ledu
- C) Grey přináší svědectví o druhohorách, době dinosaurů
- D) je součástí Torres del Paine, chilského národního parku

max. 3 body

10

10.1 **Vypište z prvního odstavce TEXTU 1 dvouslabičnou předložku.**

10.2 **Vypište z druhého odstavce TEXTU 1 všechna měkká přídavná jména.**

Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

1 bod

11 **Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se vyskytuje personifikace?**

- A) lodí se plavíme po šedé vodní hladině
- B) část ledovce obsahovala cenné zkameněliny
- C) předplatné na tohle představení si pořídily jen štíty hor
- D) jeden z nich můžeme nalézt třeba v jihoamerickém státě

1 bod

12 **Který z následujících úseků TEXTU 1 obsahuje několikanásobný větný člen?**

(Posuzované úseky jsou v TEXTU 1 vyznačeny tučně.)

- A) hraje skutečnost, že méně sněží
- B) nebude končit v jezeře, ale na skále
- C) se vám podlomí nohy, když uvidíte tu koupající se masu
- D) je skoro třicet kilometrů dlouhý, na šířku má až pět kilometrů

13 Na každé vynechané místo (***) v ustálených spojeních doplňte příslušné slovo:**

- 13.1 Ačkoli je moje máma profesionální kuchařka, doma vaříme jen z polotovarů. Ne nadarmo se říká: Kovářova kobyla chodí *****,
- 13.2 Máma měla mimořádně dobrou náladu, a tak jsem se rozhodla ji přemluvit, aby mi koupila nový telefon. Řekla jsem si totiž: Kuj železo, dokud je *****,

3 body**14 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–F) za sebou tak, aby na sebe navazovaly:**

- A) Obezřetně vystrčil hlavu ven a rozhlédl se. Nad Bezednou propastí byla napnuta obrovská pavoučí síť.
- B) Átrej se vydal hledat Bezednou propast, kde žila Ygramul. Putoval hornatou pouští. Všude kolem byly jen skály.
- C) V jejích lepkavých vláknech sebou házel Šťastný drak. Bil kolem sebe ocasem a pařáty, ale tím více se zaplétal do sítě.
- D) Chvilku čekal, ale když zemětřesení nepřestávalo, lezl slují dál, až se dostal k východu.
- E) Ale o pronásledovateli neměl Átrej ani tušení, a tak si hledal cestu opatrně a pomalu. Právě se octl v jakési slují, když zaslechl hřmění. Cítil, jak se skála, v níž vězel, třese.
- F) Když na ně Átrej vylezl, povážlivě se pod ním kymácely. Kdyby věděl, že je mu na stopě děsivý tvor, který se stále blíží, možná by udělal něco zbrklého.

(M. Ende, Nekonečný příběh, upraveno)

14.1 _____

14.2 _____

14.3 _____

14.4 _____

14.5 _____

14.6 _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 15

Příchod podzimu ohlásily první raní mlhy a přizemní mrazíky. V sobotu bylo sychravo a prudké poryvy větru znepříjemňovaly farmářům práci. V neděli se sice počasí výrazně zlepšilo, teploty však zůstaly nadále nízké. Vytrvalý zemědělci pokračovali ve sběru ovoce a zabezpečovali bedny s úrodou před očekávanými mrazy.

V údolí mezi skalisky bylo vidět nesčetně malých postavíček s papírovými draky. Vzdušné výry pomáhaly pestrobarevným drakům vzlétnout vysoko nad skály. Po chvíli však výskající hlásky rozlítily toulavé psy, kteří pobíhali mezi křovinami. Děti se rozzuřených psů tak lekly, že jim z rukou vyklouzly provázky. Ještě chvíli pak několik osamělých draků létalo nad vsí.

(CZVV)

max. 4 body

15 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou. Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 16

Oxymóron je spojení slov, jejichž význam se navzájem vylučuje, např. *svítání na západě, čistá špína*.

(CZVV)

max. 2 body

16 Rozhodněte o každé z následujících možností, zda je příkladem oxymóra (A), nebo ne (N):

	A	N
16.1 hlasité ticho	☐	☐
16.2 vyhaslé ohniště	☐	☐
16.3 uspořádaný chaos	☐	☐
16.4 nenápadná výstřednost	☐	☐

1 bod

17 Ve kterém z následujících souvětí je pravopisná chyba?

- A) Poděkoval jsem dědovi za to, že mi představil strýcovi známé.
- B) Připomněl jsem komorníkovi, aby lordovi připravil golfové hole.
- C) Manželé Novákovi se pohádali, když svému synovi vybírali dárek.
- D) Panu Novákovi jsem řekl, aby mému bratrovi už nikdy nenadával.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 18–22

(1) „Co se přiváže na to lano?“ ptala se Peggy.

„Přivážeme se k němu my všichni,“ vysvětlila Nancy. „Když někdo spadne ze skály, ostatní musí lano pevně držet, aby nespadol moc hluboko.“

„Kdo půjde jako první?“ nemohl se dočkat Roger.

„Vpředu půjde někdo silný a to bude Nancy,“ řekl John, „já budu na druhém konci.“

Všech šest dětí se uvázalo do smyček, které byly od sebe asi pět metrů, a vydalo se na cestu. Zpočátku jim lano bránilo v rozhovoru. Jakmile chtěl někdo promluvit na kamaráda, který šel před ním, a popoběhl, zakopl o volné lano. Než se naučili bezpečně si povídat, lezli už po svazích tak strmých, že nikomu nebylo do řeči. To nejtěžší na ně ale teprve čekalo, horolezci ještě budou rádi, že s sebou mají lano.

(2) Došli ke skalní stěně, po níž se sice snadno stoupalo, ale pád by tu byl nebezpečný. Nancy i Zuzana vylezly nahoru lehce. Titty zrovna přelézala okraj stěny a Peggy s Johnem čekali dole, když Roger, který byl asi v polovině stěny, začal křičet: „Koukněte se! Divoké kozy!“ Chtěl ukázat na kozy, které **pily** ze studánky, nohy se mu ale najednou smekly. Zazněl pronikavý výkřik.

(3) Trhnutí lana stáhlo Titty zpátky. Nancy a Zuzana držely lano ze všech sil. Roger se houpal před skalní stěnou a házel sebou jako pavouk na konci vlákna.

„Rogere,“ volal John, „chytanu tě za nohy, postavím je na nějaké pevné místo a pak hned lez nahoru.“

Jakmile se Roger dal do šplhání, Nancy se Zuzanou okamžitě pocítily úlevu. Za chvíli byla Titty u nich a krátce po ní vylezl nahoru i Roger.

(A. Ransome, *Trosečníci z Vlaštovky*, upraveno)

1 bod

18 Které z následujících tvrzení prokazatelně nevyplývá z výchozího textu?

- A) Poslední dívkou přivázanou na laně byla Peggy.
- B) Prvním chlapcem přivázaným na laně byl Roger.
- C) Bezprostředně za sebou byly na laně přivázány tři dívky.
- D) Bezprostředně za sebou byli na laně přivázáni dva chlapci.

1 bod

19 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je nejvýrazněji naznačeno, že se během výpravy odehraje něco dramatického?

- A) zpočátku jim lano bránilo v rozhovoru
- B) házel sebou jako pavouk na konci vlákna
- C) horolezci ještě budou rádi, že s sebou mají lano
- D) chytanu tě za nohy, postavím je na nějaké pevné místo

max. 2 body

20

20.1 Napište, kterými dvěma slovními druhy může být slovo PILY.

Odpověď zapište celými slovy, nepoužívejte zkratky.

20.2 Napište smysluplnou větu o třech slovech, v níž slovo PILY bude jiným slovním druhem než ve výchozím textu.

Posuzované slovo, které je ve výchozím textu vyznačeno tučně, nesmí být použito jako vlastní jméno, např. *pan Pily*. Tvar slova musí zůstat zachován.

max. 2 body

21 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je pravdivé (A), nebo ne (N):

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu podtržena.)

	A	N
21.1 Slovo <i>ukázat</i> je ve výchozím textu užito ve významu <i>dát najevo, projevit</i> .	☐	☐
21.2 Slovo <i>silný</i> je ve výchozím textu užito ve významu <i>velmi účinný, působivý</i> .	☐	☐
21.3 Slovo <i>pronikavý</i> je ve výchozím textu užito ve významu <i>pátravě, upřeně pozorující</i> .	☐	☐
21.4 Slovo <i>vysvětlit</i> je ve výchozím textu užito ve významu <i>sdělením bližších okolností objasnit</i> .	☐	☐

1 bod

22 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se vyskytují dvě zájmena?

- A) který šel před ním
- B) kdo půjde jako první
- C) že nikomu nebylo do řeči
- D) jakmile chtěl někdo promluvit

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 23

Podle celostátního de*íku nestra*ý soud včera rozhodl, že známý právník je vi*en falšování dokumentů.

(CZVV)

1 bod

23 Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit *n/nn* tak, aby text byl pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou *n/nn* uvedena v odpovídajícím pořadí?

- A) n – nn – n
- B) n – n – nn
- C) nn – n – nn
- D) nn – nn – n

max. 3 body

24 Přiřadte k jednotlivým tvarům sloves (24.1–24.3) odpovídající mluvnické kategorie (A–E):

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

24.1 směji se _____

24.2 zpívejme _____

24.3 odjeli byste _____

- A) 1. osoba, způsob rozkazovací
 - B) 2. osoba, způsob rozkazovací
 - C) 1. osoba, způsob oznamovací
 - D) 2. osoba, způsob podmiňovací
 - E) 1. osoba, způsob podmiňovací
-

max. 2 body

25 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je napsáno pravopisně správně (A), nebo ne (N):

	A	N
25.1 Když se setmělo, věděl už zcela určitě, že jejich vzpoura skončí špatně.	☐	☐
25.2 Když se začalo smrákat, knížecí vojsko dobilo hradby vzdorujícího města.	☐	☐
25.3 Když vstoupil do sálu přeplněného cizými lidmi, začal mít obavy, jestli tady vydrží.	☐	☐
25.4 Když odhrnula kápi a spatřila v zrcadle svou znetvořenou tvář, oněměla hrůzou.	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 26–28

Pokoj pro teenagera je docela něco jiného než pokoj pro malé dítě. Hračky až na pár plyšáků zmizely a vás při vstupu do pokoje rozbolí oči, **vše totiž hýří šílenými barvami a vzory**. Smiřte se s tím a klidně nechte své potomky, ať si doplňky a barevné kombinace zvolí po svém. **Pokud se vám jejich výběr nelíbí**, netrapte se tím. **Vždyť tohle je jen jejich prostor**, a proto je důležité, aby se tam cítili dobře. **Stejně se jim vkus bude rychle měnit**, tak nemá cenu se rozčilovat.

Ideální je vybrat nábytek v neutrálním odstínu a barvy do prostoru dodat pomocí plakátů, textilií či výmalby. Dnes se opět používá tapeta, do pokoje pro dospívající dívky a chlapce se také skvěle hodí samolepicí dekorace. Dobrým tipem, jak při zařizování studentského pokoje nevyprázdnit peněženku, je například koupě samolepicí fólie v metráži. Společně se pak můžete naučit něco nového – vytvořit originální motivy.

(www.obydleni.cz, upraveno)

1 bod

26 Které z následujících tvrzení nejlépe vystihuje výchozí text?

- A) Text je určen zejména teenagerům, poskytuje jim praktické rady.
- B) Text je určen zejména rodičům teenagerů, poskytuje jim praktické rady.
- C) Text je určen zejména teenagerům, nabízí jim placené služby designérů.
- D) Text je určen zejména rodičům teenagerů, nabízí jim placené služby designérů.

1 bod

27 Který z následujících úseků výchozího textu není větou hlavní?

(Posuzované úseky jsou ve výchozím textu zvýrazněny.)

- A) vždyť tohle je jen jejich prostor
- B) pokud se vám jejich výběr nelíbí
- C) stejně se jim vkus bude rychle měnit
- D) vše totiž hýří šílenými barvami a vzory

max. 3 body

28

28.1 Vypište z druhého odstavce výchozího textu slovo, které obsahuje dvojhlasku.

28.2 Napište spisovné dvouslabičné podstatné jméno, které je příbuzné se slovem *zvolit* a zároveň se skloňuje podle vzoru *žena*.

28.3 Napište spisovné tříslabičné podstatné jméno, které je příbuzné se slovem *nevyprázdnit* a zároveň se skloňuje podle vzoru *žena*.

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.
